

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

**Біолого-екологічний факультет
Кафедра зоології та екології**

Біометод захисту рослин

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

Для першого бакалаврського рівня спеціальності: 091 Біологія; 101 Екологія.

Дніпро
2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Голобородько К.К. к. б. н., доц. кафедри зоології та екології ДНУ імені Олеся Гончара

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки/спеціальністю

“ ” 201 року, протокол № Голова

„ ” 2017 р. № Голова

„ ” 2017 р. № Голова

„ ” 2017 р. № Голова

„ ” 2017 р. № Голова

Схвалено Вченою радою біолого-екологічного факультету
Протокол від

“ ” 201 року, протокол № Голова Севериновська О.В.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Біометод захисту рослин» складена відповідно до освітньо-професійної для першого бакалаврського рівня спеціальностей 091 Біологія; 101 Екологія.

Предметом.

Міждисциплінарні зв'язки: із захистом рослин, зоологією, ентомологією, біологією, екологією, хімією, ботанікою, фізіологією рослин, мікробіологією.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Біологічні засоби захисту рослин та біотехнологічні основи їх виробництва.

Змістовий модуль 2. Продукти життєдіяльності організмів у біологічних технологіях захисту рослин.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання дисципліни „Біометод захисту рослин” ознайомити студентів із сучасною структурою біологічного методу захисту рослин як наукової галузі, та найпрогресивнішим як в економічному так і в екологічному сенсі методом сучасного захисту рослин.

1.2 Завдання вивчення дисципліни „ Біометод захисту рослин ”:

- надання студентам знань про сучасні методи захисту рослин;
- озброєння прийомами і уміннями правильно оцінювати фактичну ситуацію в агроecosystemі із потребою в захисті рослин;
- практичне оволодіння технологіями впровадження біоагентів захисту рослин;
- формування професійної позиції, потреби у самовдосконаленні;
- формування освіченої, творчої особистості майбутнього фахівця здатного створити позитивний клімат в робочому середовищі та поза його межами.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- біо-екологічну характеристику та процес виробництва препаратів захисту рослин на основі біоагентів мікробіологічної природи (віруси, бактерії, гриби);
- сучасну систему та біо-екологічні особливості тварин, що використовуються у якості біоагентів захисту рослин (нематоди, комахи, кліщі);
- основні технології культивування найуживаніших біоагентів захисту рослин;
- методи впровадження біологічних засобів захисту рослин;
- технології застосування біологічного методу захисту рослин у агроecosystemах закритого ґрунту;
- технології застосування біологічного методу захисту рослин польових та городніх культур;
- технології застосування біологічного методу захисту рослин у лісовому та садово-парковому господарствах.

вміти:

- правильно визначити необхідного біоагента для застосування у конкретній ситуації;
- застосовувати біологічні препарати захисту рослин;
- визначити пороги шкодочості для застосування біометоду захисту рослин;
- проводити обліки чисельності шкідників;

- розраховувати норми витрати препаратів біологічного захисту рослин;
- проводити моніторинг в агроєкосистемах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться   години/   кредитів ECTS.

– 2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Біологічні засоби захисту рослин та біотехнологічні основи їх виробництва.

- Тема 1. Вірусні препарати.
- Тема 2. Бактеріальні препарати
- Тема 3. Грибні препарати
- Тема 4. Ентомопатогенні нематоди
- Тема 5. Членистоногі фіто- та зоофаги.

Змістовий модуль 2. Продукти життєдіяльності організмів у біологічних технологіях захисту рослин.

- Тема 1. Токсини.
- Тема 2. Антибіотики.
- Тема 3. Фітоалексини.
- Тема 4. Гормони.
- Тема 5. Речовини, що впливають на поведінку фітофагів.

3. Рекомендована література

1. **Антонюк С. І.** Сільськогосподарська ентомологія. – К.: Вища школа, 1984. – 271 с.
2. **Бей-Биенко Г. Я.** Общая энтомология. – М.: Высшая школа, 1980.
3. **Білик О. М.** Захист злакових і бобових культур. Навчальний посібник. – Х.: Еспада, 2005. – 675 с.
4. **Брянцев Б. О.** Сільськогосподарська ентомологія. – К.: Урожай, 1968. – 368 с.
5. **Голобородько К.К.** Ентомологічне знаряддя та прилади для дослідження безхребетних тварин у польових умовах. – Д.: ДНУ, 2005. – 68 с.
6. **Довідник із захисту рослин/** За ред. М.П. Лісового. – К.: Урожай, 1999. – 744 с.
7. **Довідник із захисту польових культур /** За ред. В. П. Васильєва. – К.: Урожай, 1993. – 224 с.
8. **Довідник із захисту сідів і парків від шкідників та хвороб /** За ред. О. С. Матвієвського. – К.: Урожай, 1990. – 256 с.
9. **Мовчан О. М.** Карантинні шкідливі організми. Частина 1. Карантинні шкідники. – К.: Світ, 2002. – 288 с.
10. **Пахомов О.Є., Гассо В.Я., Булахов В.Л. та ін.** Посібник до навчальної польової практики із зоології. – Д.: ДНУ, 2007. – 112 с.
11. **Прелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні.** – К.: Юнівест, 2003. – 348 с.
12. **Программа и методика биогеоценологических исследований.** – М.: Наука, 1977. – 404 с.
13. **Рубан М. Б.** Сільськогосподарська ентомологія. – К.: Арістей, 2007. – 520 с.
14. **Фасулати К.К.** Полевое изучение наземных беспозвоночных. – М.: Высшая школа, 1961. – 287 с.
15. **Фасулати К.К.** Полевое изучение наземных беспозвоночных. – М.: Высшая школа, 1971. – 387 с.
16. **Фегри К., ванн дер Пэйл Л.** Основы экологии опыления. – М.: Мир, 1982. – 375 с.
17. **Фурсов В. Н.** Как собирать насекомых-энтомофагов. – К.: Логос, 2003.
18. **Фурсов В. Н.** Как изучать насекомых-энтомофагов. – К.: Логос, 2003.
19. **Шкідники овочевих і плодово-ягідних культур та заходи від них /** За ред. М. Б. Рубана. – К.: Урожай, 2004. – 264 с.
20. **Яхонтов Ю. А.** Курс общей энтомологии. – М., 1986.

4. **Форма підсумкового контролю успішності навчання : залік**
5. **Засоби діагностики успішності навчання: тестування**